

วันพฤหัสบดีที่ 13 เมษายน พ.ศ. 2566

ศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โทรศัพท์ 02-727-3594-6

<http://www.nidapoll.nida.ac.th> <http://www.twitter.com/nidapoll> และ <http://www.facebook.com/nidapoll>

E-mail: nida_poll@nida.ac.th

“ใคร? ควรดูแลผู้สูงอายุไทยให้อยู่ดีมีสุข ปี 2566”

เรียน บรรณาธิการบริหาร/บรรณาธิการข่าว/หัวหน้าข่าว

เนื่องในวันที่ 13 เมษายน ของทุกปี ตรงกับวันผู้สูงอายุ ศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” ร่วมกับ ศูนย์วิจัยสังคมสูงอายุ (Center for Aging Society Research – CASR) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) เปิดเผยผลสำรวจความคิดเห็น เรื่อง “ใคร? ควรดูแลผู้สูงอายุไทยให้อยู่ดีมีสุข ปี 2566” ทำการสำรวจระหว่างวันที่ 14-17 มีนาคม 2566 จากผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป กระจายทุกภูมิภาคทั่วประเทศ จำนวน 1,310 หน่วยตัวอย่าง เกี่ยวกับความต้องการของผู้สูงอายุในการบริการและดูแลผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ จากสถาบันและหน่วยงานต่าง ๆ การสำรวจอาศัยการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้ความน่าจะเป็นจากบัญชีรายชื่อฐานข้อมูลตัวอย่างหลัก (Master Sample) ของ “นิด้าโพล” สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีแบบง่าย (Simple Random Sampling) เก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่น ร้อยละ 97.0

จากการสำรวจเมื่อถามความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อสถาบันหรือหน่วยงานที่เหมาะสมในการดูแลผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุ ร้อยละ 53.05 ระบุว่า สถาบันครอบครัว รองลงมา ร้อยละ 41.91 ระบุว่า หน่วยงานภาครัฐ เช่น บ้านพักคนชรา ร้อยละ 3.59 ระบุว่า วัด มูลนิธิ สมาคม องค์กรเอกชน (NGOs) และร้อยละ 1.45 ระบุว่า หน่วยงานภาครัฐกิจ/เอกชน

สำหรับความคิดเห็นต่อบุคคลในครอบครัวที่ควรเป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุ พบว่า ร้อยละ 35.96 ระบุว่า ลูกสาวคนโต/ลูกสาวคนรอง รองลงมา ร้อยละ 23.89 ระบุว่า ลูกชายคนโต/ลูกชายคนรอง ร้อยละ 19.08 ระบุว่า ลูกทุกคน ร้อยละ 8.40 ระบุว่าญาติ พี่ น้อง หรือลูกพี่ ลูกน้อง ร้อยละ 5.88 ระบุว่าหลาน ร้อยละ 3.74 ระบุว่า คู่สมรส และร้อยละ 3.05 ระบุว่าดูแลตัวเอง

ด้านความต้องการเกี่ยวกับการให้บริการดูแลผู้สูงอายุจากหน่วยงานภาครัฐ พบว่า ร้อยละ 84.81 ระบุว่า บริการทางการแพทย์/รักษาพยาบาล รองลงมา ร้อยละ 31.68 ระบุว่า บริการด้านการเดินทางระหว่างที่อยู่อาศัยและแหล่งกิจกรรมที่ต้องการไป (รถบัส รถตู้ หรือรถแท็กซี่สำหรับผู้สูงอายุโดยเฉพาะ) ร้อยละ 31.60 ระบุว่า บริการด้านการฟื้นฟูบำบัดทางกายภาพ (รวมทั้งสถานที่ออกกำลังกาย) ร้อยละ 26.03 ระบุว่า บริการด้านโภชนาการ (เช่น จัดส่งอาหารสำหรับผู้สูงอายุในลักษณะของการผูกปิ่นโต หรืออาหารกล่องถึงบ้านผู้สูงอายุ) ร้อยละ 24.05 ระบุว่า บริการบ้านพัก/ที่อยู่อาศัย (เช่น คอนโด หรือบ้านสำหรับครอบครัวผู้สูงอายุ) ร้อยละ 22.90 ระบุว่า บริการด้านการปรึกษาทางการเงิน (เช่น ให้คำแนะนำการออม การซื้อกองทุน เป็นเคาน์เตอร์พิเศษเฉพาะผู้สูงอายุ) และร้อยละ 21.91 ระบุว่า บริการด้านการปรึกษาทางจิตใจ (เช่น มีจิตแพทย์เฉพาะทาง)

ส่วนการใช้บริการหน่วยงานภาครัฐของผู้สูงอายุ พบว่า ร้อยละ 85.11 ระบุว่า เคยใช้บริการ และร้อยละ 14.89 ระบุว่า ไม่เคยใช้บริการ เมื่อถามผู้ที่ระบุว่า เคยใช้บริการ (จำนวน 1,115 หน่วยตัวอย่าง) เกี่ยวกับปัญหาจากการใช้บริการ พบว่า ร้อยละ 56.86 ระบุว่าทุกอย่างดี ไม่มีปัญหา รองลงมา ร้อยละ 31.66 ระบุว่าขาดความเข้าใจในการดูแล/ให้บริการของบุคลากร ไม่เป็นมืออาชีพ ไม่มีมาตรฐาน ค่าใช้จ่าย ร้อยละ 22.60 ระบุว่าหน่วยงานที่ให้บริการไม่เพียงพอและไม่ทั่วถึง และร้อยละ 3.50 ระบุว่าค่าใช้จ่ายแพงเกินไป

ด้านความต้องการเกี่ยวกับการให้บริการดูแลผู้สูงอายุจากหน่วยงานภาครัฐกิจหรือเอกชน พบว่า ร้อยละ 65.65 ระบุว่า บริการทางการแพทย์/รักษาพยาบาล รองลงมา ร้อยละ 20.46 ระบุว่า บริการด้านการฟื้นฟูบำบัดทางกายภาพ (รวมทั้งสถานที่ออกกำลังกาย) ร้อยละ 18.09 ระบุว่า บริการด้านการเดินทางระหว่างที่อยู่อาศัยและแหล่งกิจกรรมที่ต้องการไป (รถบัส รถตู้ หรือรถแท็กซี่สำหรับผู้สูงอายุโดยเฉพาะ) ร้อยละ 15.50 ระบุว่า บริการด้านการปรึกษาทางการเงิน (เช่น ให้คำแนะนำการออม การซื้อกองทุน เป็นเคาน์เตอร์พิเศษเฉพาะผู้สูงอายุ) ร้อยละ 13.66 ระบุว่า บริการด้านโภชนาการ (เช่น จัดส่งอาหารสำหรับผู้สูงอายุในลักษณะของการผูกปิ่นโต หรืออาหารกล่องถึงบ้านผู้สูงอายุ) ร้อยละ 13.21 ระบุว่า บริการบ้านพัก/ที่อยู่อาศัย (เช่น คอนโด หรือบ้านสำหรับครอบครัวผู้สูงอายุ) และบริการด้านการปรึกษาทางจิตใจ (เช่น มีจิตแพทย์เฉพาะทาง) ในสัดส่วนที่เท่ากัน และร้อยละ 9.08 ระบุว่าไม่ต้องการให้หน่วยงานภาคเอกชนเข้ามาดูแล

ส่วนการใช้บริการหน่วยงานภาครัฐกิจหรือเอกชนของผู้สูงอายุ พบว่า ร้อยละ 62.52 ระบุว่า ไม่เคยใช้บริการ และร้อยละ 37.48 ระบุว่าเคยใช้บริการ เมื่อถามผู้ที่ระบุว่า เคยใช้บริการ (จำนวน 491 หน่วยตัวอย่าง) เกี่ยวกับปัญหาจากการใช้บริการ พบว่า ร้อยละ 65.58 ระบุว่าค่าใช้จ่ายแพงเกินไป รองลงมา ร้อยละ 31.57 ระบุว่าทุกอย่างดี ไม่มีปัญหา ร้อยละ 5.30 ระบุว่าบุคลากรไม่มีประสบการณ์ในการดูแลผู้สูงอายุ และร้อยละ 3.67 ระบุว่า การบริการไม่ดี ไม่ได้มาตรฐาน

เมื่อพิจารณาลักษณะทั่วไปของตัวอย่าง พบว่า ตัวอย่าง ร้อยละ 9.47 มีภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพฯ ร้อยละ 18.93 มีภูมิลำเนาอยู่ภาคกลาง ร้อยละ 20.53 มีภูมิลำเนาอยู่ภาคเหนือ ร้อยละ 31.68 มีภูมิลำเนาอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 12.37 มีภูมิลำเนาอยู่ภาคใต้ และร้อยละ 7.02 มีภูมิลำเนาอยู่ภาคตะวันออก ตัวอย่าง ร้อยละ 43.89 เป็นเพศชาย และร้อยละ 56.11 เป็นเพศหญิง

ตัวอย่าง ร้อยละ 66.18 มีอายุ 60-69 ปี ร้อยละ 28.02 มีอายุ 70-79 ปี และร้อยละ 5.80 มีอายุ 80 ปีขึ้นไป ตัวอย่าง ร้อยละ 95.88 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 3.13 นับถือศาสนาอิสลาม และร้อยละ 0.99 นับถือศาสนาคริสต์และอื่น ๆ

ตัวอย่าง ร้อยละ 4.43 สถานภาพโสด ร้อยละ 86.79 สมรส และร้อยละ 8.78 หม้าย หย่าร้าง แยกกันอยู่ ตัวอย่าง ร้อยละ 58.32 จบการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ร้อยละ 20.30 จบการศึกษามัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 3.82 จบการศึกษานุปริญญาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 13.59 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และร้อยละ 3.97 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

ตัวอย่าง ร้อยละ 0.84 ประกอบอาชีพข้าราชการ/ลูกจ้าง/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 0.30 ประกอบอาชีพพนักงานเอกชน ร้อยละ 12.59 ประกอบอาชีพเจ้าของธุรกิจ/อาชีพอิสระ ร้อยละ 17.79 ประกอบอาชีพเกษตรกร/ประมง ร้อยละ 10.46 ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป/ผู้ใช้แรงงาน และร้อยละ 58.02 เป็นพ่อบ้าน/แม่บ้าน/เกษียณอายุ/ว่างงาน

ตัวอย่าง ร้อยละ 43.44 ไม่มีรายได้ ร้อยละ 27.41 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท ร้อยละ 10.38 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 5.34 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-30,000 บาท ร้อยละ 4.58 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001-40,000 บาท ร้อยละ 4.35 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 40,001 บาทขึ้นไป และร้อยละ 4.50 ไม่ระบุรายได้

1. ท่านคิดว่าสถาบันหรือหน่วยงานประเภทไหนที่เหมาะสมดูแลผู้สูงอายุมากที่สุด

สถาบันหรือหน่วยงานที่เหมาะสมในการดูแลผู้สูงอายุ	ร้อยละ
สถาบันครอบครัว	53.05
หน่วยงานภาครัฐ เช่น บ้านพักคนชรา	41.91
วัด มูลนิธิ สมาคม องค์กรเอกชน (NGOs)	3.59
หน่วยงานภาคธุรกิจ/เอกชน	1.45
รวม	100.00

2. ท่านคิดว่าบุคคลใดในครอบครัวที่ควรเป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุมากที่สุด

บุคคลในครอบครัวที่ควรเป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุ	ร้อยละ
ลูกสาวคนโต/ลูกสาวคนรอง	35.96
ลูกชายคนโต/ลูกชายคนรอง	23.89
ลูกทุกคน	19.08
ญาติ พี่ น้อง หรือลูกพี่ ลูกน้อง	8.40
หลาน	5.88
คู่สมรส	3.74
ดูแลตัวเอง	3.05
รวม	100.00

3. ท่านต้องการให้หน่วยงานของภาครัฐมีการให้บริการดูแลตัวท่านเองในด้านใดบ้าง

ความต้องการเกี่ยวกับการให้บริการดูแลผู้สูงอายุจากหน่วยงานภาครัฐ	ร้อยละ
บริการทางการแพทย์/รักษาพยาบาล	84.81
บริการด้านการเดินทางระหว่างที่อยู่อาศัยและแหล่งกิจกรรมที่ต้องการไป (รถบัส รถตู้ หรือรถแท็กซี่สำหรับผู้สูงอายุโดยเฉพาะ)	31.68
บริการด้านการฟื้นฟูบำบัดทางกายภาพ (รวมทั้งสถานที่ออกกำลังกาย)	31.60
บริการด้านโภชนาการ (เช่น จัดส่งอาหารสำหรับผู้สูงอายุในลักษณะของการผูกปิ่นโต หรืออาหารกล่องถึงบ้านผู้สูงอายุ)	26.03
บริการบ้านพัก/ที่อยู่อาศัย (เช่น คอนโด หรือบ้านสำหรับครอบครัวผู้สูงอายุ)	24.05
บริการด้านการปรึกษาทางการเงิน (เช่น ให้คำแนะนำการออม การซื้อกองทุน เป็นเคาน์เตอร์พิเศษเฉพาะผู้สูงอายุ)	22.90
บริการด้านการปรึกษาทางจิตใจ (เช่น มีจิตแพทย์เฉพาะทาง)	21.91

หมายเหตุ: ตัวอย่างสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

4. หากท่านเคยใช้บริการหน่วยงานของภาครัฐ ในคำถามข้อที่ 3 หรือไม่

การใช้บริการหน่วยงานภาครัฐของผู้สูงอายุ	ร้อยละ
เคยใช้บริการ โดยมีปัญหาจากการใช้บริการ (จำนวน 1,115 หน่วยตัวอย่าง)	85.11
ทุกอย่างดี ไม่มีปัญหา	56.86
ขาดความเอาใจใส่ในการดูแล/ให้บริการของบุคลากร ไม่เป็นมืออาชีพ ไม่มีมาตรฐาน ค่าซ้ำ	31.66
หน่วยงานที่ให้บริการ ไม่เพียงพอและไม่ทั่วถึง	22.60
ค่าใช้จ่ายแพงเกินไป	3.50
ไม่เคยใช้บริการ	14.89
รวม	100.00

หมายเหตุ: ตัวอย่างสามารถเลือกตอบปัญหาจากการใช้บริการได้มากกว่า 1 ข้อ

5. ท่านต้องการให้หน่วยงานของภาครัฐหรือเอกชน ดำเนินธุรกิจการให้บริการดูแลตัวท่านเองในด้านใดบ้าง

ความต้องการเกี่ยวกับการให้บริการดูแลผู้สูงอายุจากหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน	ร้อยละ
บริการทางการแพทย์/รักษาพยาบาล	65.65
บริการด้านการฟื้นฟูบำบัดทางกายภาพ (รวมทั้งสถานที่ออกกำลังกาย)	20.46
บริการด้านการเดินทางระหว่างที่อยู่อาศัยและแหล่งกิจกรรมที่ต้องการไป (รถบัส รถตู้ หรือรถแท็กซี่สำหรับผู้สูงอายุโดยเฉพาะ)	18.09
บริการด้านการปรึกษาทางการเงิน (เช่น ให้คำแนะนำการออม การซื้อกองทุน เป็นเคาน์เตอร์พิเศษเฉพาะผู้สูงอายุ)	15.50
บริการด้านโภชนาการ (เช่น จัดส่งอาหารสำหรับผู้สูงอายุในลักษณะของการผูกปิ่นโต หรืออาหารกล่องถึงบ้านผู้สูงอายุ)	13.66
บริการบ้านพัก/ที่อยู่อาศัย (เช่น คอนโด หรือบ้านสำหรับครอบครัวผู้สูงอายุ)	13.21
บริการด้านการปรึกษาทางจิตใจ (เช่น มีจิตแพทย์เฉพาะทาง)	13.21
ไม่ต้องการให้หน่วยงานภาคเอกชนเข้ามาดูแล	9.08

หมายเหตุ: ตัวอย่างสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

6. หากท่านเคยใช้บริการหน่วยงานของภาครัฐ/เอกชน ในคำถามข้อที่ 5 หรือไม่

การใช้บริการหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนของผู้สูงอายุ	ร้อยละ
เคยใช้บริการ โดยมีปัญหาจากการใช้บริการ (จำนวน 491 หน่วยตัวอย่าง)	37.48
ค่าใช้จ่ายแพงเกินไป	65.58
ทุกอย่างดี ไม่มีปัญหา	31.57
บุคลากรไม่มีประสบการณ์ในการดูแลผู้สูงอายุ	5.30
การบริการไม่ดี ไม่ได้มาตรฐาน	3.67
ไม่เคยใช้บริการ	62.52
รวม	100.00

หมายเหตุ: ตัวอย่างสามารถเลือกตอบปัญหาจากการใช้บริการได้มากกว่า 1 ข้อ

ลักษณะทั่วไปของตัวอย่าง

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	จำนวน	ร้อยละ
กรุงเทพฯ	124	9.47
ภาคกลาง	248	18.93
ภาคเหนือ	269	20.53
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	415	31.68
ภาคใต้	162	12.37
ภาคตะวันออก	92	7.02
รวม	1,310	100.00

ตารางที่ 2 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	575	43.89
หญิง	735	56.11
รวม	1,310	100.00

ตารางที่ 3 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
60-69 ปี	867	66.18
70-79 ปี	367	28.02
80 ปีขึ้นไป	76	5.80
รวม	1,310	100.00

ตารางที่ 4 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามศาสนา

ศาสนา	จำนวน	ร้อยละ
พุทธ	1,256	95.88
อิสลาม	41	3.13
คริสต์/ฮินดู/ซิกข์/ยิว/ไม่นับถือศาสนาใดๆ	13	0.99
รวม	1,310	100.00

ตารางที่ 5 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพการสมรส	จำนวน	ร้อยละ
โสด	58	4.43
สมรส	1,137	86.79
หม้าย หย่าร้าง แยกกันอยู่	115	8.78
รวม	1,310	100.00

ลักษณะทั่วไปของตัวอย่าง (ต่อ)

ตารางที่ 6 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	764	58.32
มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	266	20.30
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	50	3.82
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	178	13.59
สูงกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	52	3.97
รวม	1,310	100.00

ตารางที่ 7 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพหลัก

อาชีพหลัก	จำนวน	ร้อยละ
ข้าราชการ/ลูกจ้าง/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	11	0.84
พนักงานเอกชน	4	0.30
เจ้าของธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ	165	12.59
เกษตรกร/ประมง	233	17.79
รับจ้างทั่วไป/ผู้ใช้แรงงาน	137	10.46
พ่อบ้าน/แม่บ้าน/เกษียณอายุ/ว่างงาน	760	58.02
รวม	1,310	100.00

ตารางที่ 8 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีรายได้	569	43.44
ไม่เกิน 10,000 บาท	359	27.41
10,001-20,000 บาท	136	10.38
20,001-30,000 บาท	70	5.34
30,001-40,000 บาท	60	4.58
40,001 บาทขึ้นไป	57	4.35
ไม่ระบุ	59	4.50
รวม	1,310	100.00